

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMA
pentru examenul de definitivare în învățământ
SPECIALITATEA: ECONOMIE AGRARĂ ȘI CONTABILITATE
PROFESORI

Aprobată prin O.M.E.C.T. nr.....

BUCUREȘTI
2007

I. NOTĂ INTRODUCȚIVĂ

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular și normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate și asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoașterii științifice și didactic/metodice a domeniului de referință, cât și parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne și cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară și utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât și pentru testarea/evaluarea concepției, cunoașterii, înțelegerii și interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate și inovate structurile și unitățile de competențe - cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile - corespunzătoare standardelor și statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor științei devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate din instituția școlară și substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice**. De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menționăm rolurile: evaluator intern și extern, consilier în procesul de învățare și, mai ales, în depășirea dificultăților în învățare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învățării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea și structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculară „Tehnologii”. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum și competențele metodice.

Tematica programei reflectă **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor științifice (aprox. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodică și aplicațiile școlare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conținuturilor**, precum: relevanța conținuturilor pentru dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conținuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice și tehnologice în schimbare/în evoluție, integralitatea și coerența viziunii asupra cunoașterii de specialitate, abordate în relație cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea științifică, în raport cu schimbările/ inovațiile la nivel conceptual, metodologic și aplicativ și asigurarea calității în educație.

Competențe specifice:

- cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice de specialitate și metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- realizarea de conexiuni între conținuturile disciplinelor/modulelor de specialitate și problemele de învățare specifice domeniului de pregătire;
- realizarea corelațiilor intra, inter și pluridisciplinare a conținuturilor;
- operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;

- utilizarea tehnologiilor informaționale în demersul didactic;
- aplicarea adecvată a principiilor și metodelor specifice didacticii disciplinelor/modulelor tehnologice;
- elaborarea, selectarea și aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate;
- proiectarea și/sau selectarea unor conținuturi pentru programele opționale sau curriculum în dezvoltare locală de tipul aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
- comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
- aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea de învățare proiectată;
- transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
- dezvoltarea competențelor civice și interpersonale ale elevilor și conduita antreprenorială a acestora;
- stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

II. TEME PENTRU DIDACTICA GENERALĂ ȘI METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR / MODULELOR DE SPECIALITATE

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învățământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învățământ centrat pe elev.
2. Curriculumul școlar:
  - a) elemente componente (curriculum național, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);
  - b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru și planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare);
  - c) obiectivele predării – învățării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară „Tehnologii”. Competențe generale, competențe specifice, unități de competență și competențe;
  - d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
3. Operaționalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaționalizare și exemple.
4. Relația între competențe și conținuturi de instruire.
5. Metode și procedee de predare-învățare:
  - a) clasificarea și caracteristicile principalelor grupe de metode de învățământ;
  - b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;
  - c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehniciilor de învățare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;
  - d) utilizarea tehnologiilor informatice și de comunicare în procesul didactic; exemplificări.
6. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
  - a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
  - b) tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.
7. Medii de instruire reale și virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, ferme didactice, târguri și expoziții, șantiere (descriere și condiții de utilizare);
8. Forme de organizare a activității didactice: lecția și variantele de lecții; firma de exercițiu; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultațiile, vizitele și excursiile etc.).
9. Evaluarea rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de performanță din standardele de pregătire profesională:

- a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: definire, funcții;
  - b) metode și tehnici de evaluare;
  - c) erori în evaluare și modalități de minimizare a lor;
  - d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fișe etc.);
  - e) calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
  - f) tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.
10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea lecției (pentru diferite tipuri de lecții).
11. Modalități de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).
12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică și metodică).

Bibliografie

1 Adăscăliței, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura Polirom, Iași, 2007
2 Boncota, I.,	Caiet metodic cu aplicații practice, Ed. ASE, București, 2003
3 Cerghit, I.,	Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006
4 Carcea, I.M.,	Consultanță și consiliere educațională, EDP, București, 2005
5 Ciobanu, Olga	Educație economică, Ed. ASE, București, 2000
6 Cucoș, C.,	Pedagogie, Ed. Polirom, Iași, 1996, revizuire 2002
7 Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, EDP, București, 2006
8 Crețu, C.,	Curriculum diferențiat și personalizat, Ed. Polirom, Iași, 1998
9 Druță, M-E.,	Didactica disciplinelor economice, Ed. ASE, București, 2002
10 Druță, M-E., Grünberg, C.,	Portofoliul seminariilor de didactica disciplinelor economice, Ed. ASE, București, 2002
11 Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995
12 Iucu, R.,	Managementul și gestiunea clasei de elevi, Editura Polirom, Iași, 2000;
13 Jinga, I., Negreț, I.,	Învățarea eficientă, EDITIS, București, 1994
14 Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea și evaluarea asistată de calculator, Editura ALL, București, 2006
15 Joița, E.,	Eficiența instruirii, EDP, București, 1998
16 Manolescu, M.,	Evaluarea școlară, Editura Meteor, București, 2006
17 Neacșu, I.,	Instruire și învățare, ediția a II-a, revizuită, EDP, București, 1999
18 Nicola, I.,	Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2000
19 Negreț, I.,	Didactica Nova, Editura Aramis, București, 2004
20 Potolea, D.,	Profesorul și strategiile conducerii învățării, în vol. Structuri, strategii și performanțe în

	învățămint (coord. Jinga, I., Vlăsceanu, L.), Ed. Academiei, București, 1989
21 Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, EDP, București, 2000
22 Roșca, I., Zamfir, G., Apostol, C.G., Bodea, C.N.,	Informatica instruirii, Editura Economică, București, 2002
23 Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, București, 1999
24 Tomșa, G.,	Orientarea și dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură și presă „Viața Românească”, București, 1999
25 Zamfir, G.,	Instruirea asistată de calculator în domeniul economic, Ed. INFOREC, București, 2000
26 xxx	Curriculum național aprobat de M.E.C.T. (www.edu.ro)
27 xxx	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare pentru aria curriculară „Tehnologii”, M.E.C.T.

III. TEMATICA DE SPECIALITATE

ECONOMIE AGRARĂ (studiu individual, cursuri, seminarii, aplicații)

1. Agricultură românească – rolul, locul și funcțiile sale în economia națională.
2. Capitalul funciar al exploatațiilor agricole.
3. Capitalul de exploatare din exploatațiile agricole.
4. Resursele umane din agricultură.
5. Structurile de producție din exploatațiile agricole.
6. Managementul sistemelor de producție în creșterea plantelor.
7. Managementul sistemelor de producție în creșterea animalelor.
8. Eficiența economică în agricultură.

ANALITICA TEMELOR

Tema 1. Agricultură românească – rolul, locul și funcțiile ei în economia națională.

1. Agricultură, ramură a economiei naționale – importanța economică și socială.
2. Particularitățile agriculturii și influența lor asupra activităților din această ramură.
3. Locul agriculturii în economia națională: potențial de producție și aport la creșterea economică.
4. Funcțiile agriculturii; siguranța alimentară a populației.
5. Reconstituirea și constituirea proprietății private în agricultură și incidența lor asupra structurilor din agricultură.
6. Politici de susținere a agriculturii.
7. Strategia de dezvoltare a agriculturii în perioada de postaderare la Uniunea Europeană.

Tema 2. Capitalul funciar al exploatațiilor agricole

1. Pământul – factor principal de producție în agricultură: rol, importanță economică, trăsături.
2. Potențialul funciar al României – dimensiunea și structura fondului funciar pe forme de proprietate și pe categorii de folosință.
3. Evaluarea relativă (bonitarea) și economică a terenurilor agricole.

4. Piața funciară.
5. Ameliorările funciare și efectele lor în ceea ce privește protejarea și utilizarea rațională a fondului funciar și asigurarea echilibrului ecologic.
6. Organizarea teritoriului – conținut, rol, niveluri de realizare, reglementări legale.
  - 6.1. Organizarea teritoriului exploataților agricole – elemente componente, efecte tehnice și economice.

Tema 3. Capitalul de exploatare din exploatațile agricole

1. Capitalizarea exploataților agricole – consecințe economice și sociale.
2. Capitalul fix și circulant.
3. Asigurarea necesarului de tractoare și mașini agricole.
  - 3.1. Alegerea tipurilor de tractoare și mașini agricole – cerințe și criterii
  - 3.2. Metode de fundamentare a deciziei privind necesarul de tractoare și mașini agricole.
4. Eficiența utilizării capitalului de exploatare.

Tema 4. Resursele umane din agricultură

1. Resursele umane din agricultură: evoluție, structură (forță de muncă activă, forța de muncă ocupată, structura după vârstă și pe sexe), trăsături.
2. Managementul resurselor umane.
  - 2.1. Caracteristicile muncii în agricultură.
  - 2.2. Disponibilitățile și necesitățile de forță de muncă ale exploataților agricole.
  - 2.3. Organizarea muncii: concept, funcții, forme, eficiență.
  - 2.4. Informarea și formarea profesională a producătorilor agricoli.
3. Eficiența utilizării resurselor umane.
4. Veniturile agricultorilor.

Tema 5. Structurile de producție din exploatațile agricole

1. Repartizarea teritorială a agriculturii și zonarea producției agricole.
2. Structura de producție a exploataților agricole – concept, rol, factori de influență, forme.
3. Diversificarea și specializarea producției în exploatațile agricole.
4. Integrarea agroindustrială – concept, forme.

Tema 6. Managementul sistemului de producție în cultura plantelor

1. Sistemul de producție: concept, subsisteme, tipuri de sisteme, factori de influență.
2. Fundamentarea economică a deciziei de alegere a structurii culturilor.
3. Subsistemele de fertilizare, de irigare și variantele tehnologice de efectuare a lucrărilor de întreținere a culturilor – criterii economice și ecologice, opțiuni.
4. Aspecte privind marketingul produselor vegetale.
5. Performanța economică a sistemului de producție.

Tema 7. Managementul sistemului de producție în creșterea animalelor

1. Zootehnia românească – potențial de producție, rolul său în dezvoltarea agriculturii, modificări structurale în perioada de tranziție.
2. Sistemul de producție: definire, subsisteme, tipuri de sisteme de producție în creșterea animalelor.
3. Structura și dimensiunea efectivelor de animale.
4. Optimizarea sistemului de alimentație a animalelor.
5. Aspecte privind marketingul animalelor vii și al produselor de origine animalieră.
6. Performanța economică a sistemului de producție.

Tema 8. Eficiența economică în agricultură

1. Particularități ale eficienței economice în agricultură.

2. Cheltuielile de producție în agricultură.
3. Costurile de producție ale produselor agricole și modalități de raționalizare a lor.
4. Prețurile produselor agricole.
5. Evaluarea rezultatelor economice ale exploatațiilor agricole: rezultatele economice ale exploatațiilor familiale - marja brută standard; sistemul de indicatori de eficiență pentru exploatațiile de tip societăți.
6. Creșterea eficienței economice în agricultură.

BIBLIOGRAFIE - economie agrară

- 1 Alexandri, Cecilia   Securitate și echilibru alimentar în România, Ed. Gee, București, 2001
- 2 Căndea, Melinda., Bran, Florina., Cîmpoieru, Irina   Organizarea, amenajarea și dezvoltarea durabilă a spațiului geografic, Ed. Universitară, București, 2006
- 3 Davidovici, I.   Procesele decizionale și performanța economică în exploatarea agricolă, I.R.L.I., București, 2002
- 4 Ioniță, I., Blidaru, Gh..   Eficiența investițiilor în agricultură, Ed. CERES, București, 1999
- 5 Istudor, N.   Dezvoltarea rurală și regională a României în perspectiva integrării în Uniunea Europeană, Ed. ASE, București, 2006
- 6 Manole, V., Stoian, Mirela   Agromarketing, Ed. ASE, București, 2003
- 7 Năstase, M.   Dimensiunea optimă a exploatațiilor agricole, Ed. CHRATER B., București, 1999
- 8 Pană, Viorica., Pană, I.   Pământul și folosirea lui în agricultură, Ed. CERES, 1994
- 9 Popescu, G.   Probleme de politică agrară, Ed. ASE, București, 2001
- 10 Tofan, A.   Economie și politică agrară, Ed. Junimea, Iași, 2004
- 11 Voicu, R., Dobre, Iuliana   Organizarea și strategia dezvoltării unităților agricole, Ed. ASE, București, 2003
- 12 Zahiu, Letiția   Management agricol, Ed. Economică, București, 1999
- 13 Zahiu, Letiția (coordonator)   Politici și piețe agricole, - reformă și integrare europeană Ed. Ceres, București, 2005

CONTABILITATE (studiu individual, cursuri, seminarii, aplicații)

1. Bazele contabilității
2. Contabilitatea financiară

ANALITICA TEMELOR

Tema 1. Bazele contabilității

1. Obiectul contabilității – conținut și sferă de cuprindere. Patrimoniul și procesele economice ale agenților economici – componente ale obiectului contabilității, activul și pasivul patrimonial, cheltuielile, venituri, rezultate.
2. Noțiuni generale privind metoda contabilității. Caracterizarea acestora.
3. Documentele contabile. Noțiuni generale privind documentele contabile. Documentele contabile de sinteză și raportare. Formele de contabilitate.
4. Evaluarea și calculația. Principiile evaluării în contabilitate. Formele de evaluare. Obiectul și sfera calculației în contabilitate.
5. Contul și sistemul conturilor – noțiunea de cont. Forma și structura contului. Regulile de funcționare a conturilor. Analiza contabilă a operațiilor economice. Analiza și modul de utilizare a conturilor pe grupele din planul de conturi general.

6. Lucrările curente și de sinteză ale contabilității – bilanțele de verificare, calculația, inventarierea, bilanțul contabil, contul de rezultate. Conținutul și structura lor.

Tema 2. Contabilitatea financiară

1. Concept, obiective și domeniu de aplicare a contabilității financiare, operațiile economico-financiare și calculul economic al rezultatelor agenților economici. Normalizarea contabilității financiare. Planul de conturi general. Organizarea contabilității financiare. Principii de organizare a contabilității. Evaluarea patrimoniului în contabilitatea financiară.
2. Contabilitatea operațiilor privind capitalurile agenților economici de constituire, de mărire și de reducere a capitalurilor. Contabilitatea operațiilor privind împrumuturile din obligațiuni emise.
3. Contabilitatea imobilizărilor. Evaluarea imobilizărilor. Contabilitatea investițiilor (imobilizărilor) necorporale și financiare. Calculul și contabilitatea amortizării. Procedee de calcul al amortizării.
4. Contabilitatea stocurilor și a comenzilor în curs de execuție. Evaluarea stocurilor: inventar permanent, inventar intermitent,. Contabilitatea operațiilor privind stocurile (materiale, produse finite, mărfuri etc.).
5. Contabilitatea decontărilor cu terții: contabilitatea operațiilor privind creanțele agenților economici, contabilitatea operațiilor privind datoriile agenților economici.
6. Contabilitatea mijloacelor bănești și a plasamentelor de trezorerie.
7. Contabilitatea cheltuielilor și veniturilor agenților economici. Conținutul și structura cheltuielilor și veniturilor. Contabilitatea cheltuielilor și veniturilor pe activități și feluri.
8. Lucrările contabile de închidere a exercițiului financiar. Calculul rezultatelor financiare și stabilirea situației patrimoniului. Întocmirea bilanțului contabil anual. Analiza activității societăților comerciale pe bază de bilanț contabil.

BIBLIOGRAFIE - contabilitate

1. Călin, O.; Ristea, M.	Bazele contabilității. E.D.P, 2004
2. Ristea, M.	Contabilitatea financiară a întreprinderii, Ed. Universitară, 2005
3. xxx	Manuale specifice aprobate MECT pentru învățământul preuniversitar
4. xxx	Reglementări contabile conforme cu directivele europene – Ghid practic -, Ed. IRESCON, 2006